

Remissvar avseende SOU 2011/84 ILO:s konvention om arbete ombord på fiskefartyg (dnr N2012/59/TE)

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) lämnar enbart synpunkter på de delar av utredningens betänkande som rör arbetslöshetsförsäkringen.

IAF är utifrån ett likabehandlingsperspektiv positivt inställd till att det införs en möjlighet för i Sverige bosatta personer som har utfört arbete på fiskefartyg flaggat från land utanför EU/EES att få arbetslöshetsersättning. Det kan dock i vissa fall bli svårt att undvika överkompensation och att utreda rätten till ersättning. Det kan också bli nödvändigt att ändra andra delar av regelverket för arbetslöshetsförsäkringen.

8.3 Social trygghet

8.3.4 Fiskares skydd från det svenska systemet om social trygghet – överensstämmelse med konventionen

Inledningsvis kan konstateras att det av konventionens artikel 1 (e) framgår att med fiskare avses varje person som är anställd eller sysselsatt i någon funktion eller utför någon syssla på ett fiskefartyg, inklusive personer som arbetar ombord och som får betalning grundad på en andel i fångsten, dock inte lotsar, marinpersonal, andra personer med permanent statlig anställning, landbaserade personer som utför arbete på ett fiskefartyg, eller fisketillsynspersonal. IAF förutsätter att det är denna definition som åsyftas när begreppet "fiskare" används i utredningsbetänkandet.

Förslaget till ny lydelse av 3 § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring (ALF) tar sikte på de fall där arbete utförs på utländskt territorium, men där varken EU-rätten eller andra internationella avtal är tillämpliga. Det blir i dessa fall enbart aktuellt att tillämpa den svenska lagstiftningen. Detta innebär exempelvis att dagsförtjänsten beräknas på den sökandes totala inkomst under ramtiden, till skillnad från i EU-ärenden där dagsförtjänsten baseras på den sökandes inkomst från den senaste anställningen i utlandet.

IAF är utifrån ett likabehandlingsperspektiv positivt inställd till att på detta sätt öppna upp möjligheter för personer som har utfört arbete på fiskefartyg flaggat från land utanför EU/EES, och under tiden varit bosatta i Sverige, att få arbetslöshetsersättning. Det finns emellertid en risk för att personer som tillhör den aktuella gruppen kan bli berättigade till arbetslöshetsförmåner enligt flera

länders lagstiftning. Konventionen innehåller inga regler om hur ersättningarna i sådana fall ska samordnas för att undvika överkompensation. Frågan har inte heller uppmärksamrats i utredningsbetänkandet.

Som påpekas i utredningen kommer antalet fiskare som berörs av utvidgningen avseende skyddet från det sociala trygghetssystemet endast vara ett fåtal, vilket i sig innebär att kostnaderna inte blir så stora. Det som däremot inte tagits med i bedömningen är den administrativa kostnaden för att utreda dessa personers rätt till ersättning. Det bedöms som svårt att få fram uppgifter då det inte finns förslag på något särskilt system för att få in information om exempelvis arbetsperioder eller lön. Som Arbetslöshetskassornas samorganisation har påpekat i sitt yttrande över utredningens förslag (SO:s Dnr 62/2012) så kommer det också att bli svårt att kontrollera äktheten och korrektheten i de intyg som kommer att utfärdas.

Det torde i vissa fall vara svårt för den som blir arbetslös efter arbete på fiskefartyg flaggat från land utanför EU/EES att med kort varsel återvända till Sverige och anmäla sig som arbetssökande. Därför bedömer IAF att det blir nödvändigt att göra en översyn av interna svenska bestämmelser om anmälan hos den offentliga arbetsförmedlingen för rätt till ekonomiskt stöd vid arbetslöshet, om förslaget till ny lydelse av 3 § ALF genomförs.

I detta ärende har chefsjuristen Lars Seger beslutat. Försäkringsjuristen Parthena Hantzaridou har varit föredragande.

Lars Seger

Parthena Hantzaridou